

MINNESDAGEN FÖR FÖRINTELSENS OFFER

Den 27 januari samlas människor över hela världen i en årlig manifestation. Det är den internationella minnesdagen för Förintelsens offer – samma datum som förintelslägret Auschwitz-Birkenau befriades 1945. År 2005 deklarerade FN denna dag som internationell minnesdag.

Det här temabladet ger dig tips om vilket material som finns hos Mediecenter Värmland som kan användas inför minnesdagen för förintelsens offer. Allt material lånas som vanligt avgiftsfritt.

Region Värmland

Postadress
MEDIECENTER VÄRMLAND
Box 1065
651 15 Karlstad

Besöksadress
Lagergrens gata 2

Telefon: 054-701 10 60
E-post: mcv@regionvarmland.se
Webbplats: mediecentervarmland.se

Orgnr: 232100-0156

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebank!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning,
avgiftsfritt välja bland cirka 17.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program, pussel & spel och robotar.
Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog www.sli.se/avkarlstad.

Där kan du söka material utan att vara registrerad/inloggad. Vill du strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!

Annars kan du ringa oss på 054-701 10 60 eller skicka en e-post till mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på sli och strömma själva! (elewinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till www.sli.se/avkarlstad. Längst upp till höger klickar du på hänglåset och väljer "skapa konto".

Fyll i dina uppgifter. OBS – välj kommun/skola bland de förslag som kommer upp. Du kan inte skriva in en egen. Finns inte din arbetsplats med i listan – kontakta oss!

Klicka på "gör mig till medlem" när du fyllt i alla fält.

Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparat är din registrering klar!

Så fort vi godkänt din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

Dina elever kan också göra egna konton på www.sli.se/avkarlstad och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske..?

SPELFILMER

Tänk på att det är du som pedagog som avgör vilka åldrar du vill visa filmen för!

Vår målgrupp är bara en rekommendation.

OBS! Filmer märkta SWF i titeln får bara lånas ut till skolor.

Fannys flykt

Drama, Äventyr. Fannys flykt är ett historiskt men högaktuellt drama. Filmen är inspirerad av verkliga händelser under andra världskriget och ger oss en inblick i vår historia och en grund för att kunna förstå världen som den är idag. År 1943 får vi följa 12-åriga Fanny och en grupp barn och ungdomar som flyr från Frankrike under nazisternas ockupation.

Gruppen färdas från stad till landsbygd, smiter på tåg, vandrar genom skogar och gömmer sig i lador. Trots att de bara är barn tvingas de ta vuxna beslut och ta hand om varandra för att överleva. Med ledorden "om du är rädd, låtsas inte om det framför de andra barnen" tar Fanny rollen som ledaren och gör allt för att hålla gruppen säker hela vägen fram till den Schweiziska gränsen där säkerheten väntar.

Produktionsår: 2016. Speltid: 94 min. Målgrupp: från 11 år. Utförande: Strömmande.

Krigshemligheter (SWF)

Drama. Andra världskriget, sommaren 1943. Nederländerna är ockuperat av Tyskland. Två tolvåriga pojkar som är goda vänner, blir kompis med en ny tjej i klassen. Hon bär på hemligheten att hon är judinna, men hon berättar det bara för den ena pojken. Pojkarnas vänskap hotas plötsligt av att den enes föräldrar visar sig tillhöra motståndsrörelsen och den andres har nazistsympatier. Mycket spännande och välgjort holländskt drama om vänskapens kraft.

Produktionsår: 2014. Speltid: 95 min. Målgrupp: från 11 år. Utförande: Strömmande.

Ön i fågelgatan

Drama. 1943. Tolvårige Alex lever med sin far och farbror i det judiska gettot i Warsawa. När invånarna deporteras till koncentrationslägren lyckas han fly. Under ett par månader lever Alex gömd i gettots ruiner - hela tiden med hoppet om att fadern skall komma tillbaka och hämta honom. Till slut kan han dock inte motstå frestelsen att smyga sig ut från ruinerna....Bygger på en bok av Uri Orlev. Boken finns även att låna som talbok hos Mediecenter!

Produktionsår: 1996. Speltid: 111 min. Målgrupp: från 11 år. Utförande: endast DVD.

[Irena Sendler](#)

Drama. Det episka dramat "The Courageous Heart of Irena Sendler" berättar den sanna historien om Irena Sendler, kvinnan som blev känd som Warszawas svar på Oscar Schindler. Med en Oscarbelönad skådespelarensemble, brutal realism och en bländande miljöskildring porträtterar filmen 1900-talets mörkaste timmar. Den unga Irena Sendler är socialarbetare i Warszawaghetto under det tidiga 1940-talet. Hennes verkliga mål är dock att till varje pris skydda de judiska barnen från att deporteras till dödslägren. Som del av ett underjordiskt nätverk påbörjar hon med sitt eget liv på spel ett av historiens mest spektakulära räddningsuppdrag...

Produktionsår: 2009. Speltid: 92 min. Målgrupp: från 11 år. Utförande: Strömmande.

[Boktjuven \(SWF\)](#)

Drama. När hennes mor inte längre kan ta hand om henne tvingas Liesel bo hos en fosterfamilj i andra världskrigets Tyskland. Liesel kan varken läsa eller skriva, men hennes fascination för det skrivna ordets styrka väcks till liv av den första bok hon stjäl, under sin egen brors begravning. Hennes fosterfar ger henne all hjälp hon behöver för att lära sig, och när familjen erbjuder ett gömställe åt en jude på flykt blir han och Liesel vänner. Med böckernas hjälp flyr de in i en drömvärld som för stunden hjälper dem att glömma krigets fasor. Boken finns även att låna som talbok hos Mediecenter!

Produktionsår: 2013. Speltid: 125 min. Målgrupp: från 11 år. Utförande: endast DVD.

[Anne Franks dagbok](#)

Drama. Historien om Anne Frank har berättats många gånger, först och främst naturligtvis av henne själv, genom hennes världsberömda dagbok. Filmen visar ett närgående porträtt av den judiska flickan. Vi följer händelserna som tvingade henne och hennes familj att gömma sig och vi följer hur Anna delar sina tankar med sin imaginära vänninna "Kitty". Genom Annes vardagshändelser förnimmer vi den konstanta pressen från den nazistiska terrorn.. Boken finns att låna som talbok hos Mediecenter!

Produktionsår: 2005. Speltid: 120 min. Målgrupp: från 15 år. Utförande: Strömmande.

Gilla oss på Facebook!

Där berättar vi om nyheter och tipsar om aktuella filmer!

www.facebook.com/MediecenterVarmland

[Pojken i randig pyjamas\(SWF\)](#)

Drama. Åtta-åriga Bruno tvingas utan förvarning flytta ifrån sitt trygga hem i Berlin till den tyska landsbygden. Uttråkad och rastlös trotsar han sin mammas förbud och beger sig iväg på upptäcksfärd i den närliggande skogen. Där möter han en jämnårig pojke och en oväntad vänskap tar sin början. Pojken i randig pyjamas utspelar sig under andra världskriget och bygger på John

Boynes prisbelönade roman. Det är en oerhört gripande och tänkvärd film som kommer att dröja sig kvar i ditt medvetande långt efter att eftertexterna slutat rulla... Boken finns att låna som talbok hos Mediecenter!

Produktionsår: 2008. Speltid: 91 min. Målgrupp: från 15 år. Utförande: endast DVD.

[Sophie Scholl](#)

Drama. Detta är den sanna historien om syskonen Scholls sista dagar i livet, baserad på tidigare hemligstämplade vittnesmål och dokument ur Gestapos arkiv. På morgonen den 18 februari 1942 sprider syskonen Sophie och Hans Scholl antinazistiska flygblad på universitetet i München. De blir angivna och omedelbart gripna av Gestapo som provoceras av den unga Sophies brinnande övertygelse. Sophie erbjuds chansen att undkomma straff om hon anger sina kamrater, men hon vägrar. Boken "Vita rosen" finns även att låna som talbok hos Mediecenter!

Produktionsår: 2005. Speltid: 120 min. Målgrupp: från 15 år. Utförande: endast DVD.

[Diktatorn \(Chaplin\)](#)

Komedi. USA hade ännu inte gett sig in i andra världskriget när Chaplin fyrade av sina skrattattacker mot Der Führer. Diktatorn handlar om en judisk barberaren som efter en krigsskada under första världskriget drabbas av en minnesförlust. Under flera år vårdas han på sjukhus utan att känna till de förändringar som pågår i hans hemland Tomanien (Tyskland). Den

galne diktatorn Adenoid Hynkel, ett nidporträtt av Hitler, har tillsammans med sina två kumpaner Garbitsch och Herring tagit över landet. När barberaren återvänder till sin salong har någon spikat igen den och skrivit Jude på alla fönster. Sakta men säkert börjar han inse vad som pågår och tillsammans med sin flickvän Hannah måste han nu kämpa för att överleva i det ghetto som Hynkel vill rensa bort...

Produktionsår: 1940. Speltid: 126 min. Målgrupp: från 15 år. Utförande: endast DVD

DOKUMENTÄRER

Människor för ändring – Raoul Wallenberg - civilkurage

Journalisten Ingrid Carlberg berättar om hur Raoul Wallenberg kände ett ansvar som världsmedborgare och valde att resa till Ungern under andra världskriget för att rädda så många judar som möjligt från att mördas av nazister. På svenska ambassaden i Budapest fick han stor användning av sin språkkunskap, och sin konstnärliga talang då han formgav de skyddspass som han och ambassadens anställda sedan försökte distribuera till så många hjälpsökande som möjligt. Men hur kommer det sig att man blir modig och får ett civilkurage, är man tuff redan som liten? Raouls syster Nina Lagergren berättar hur hon minns sin bror.

Produktionsår: 2014. Speltid: 28 min. Målgrupp: från 10-12 år. Utförande: Strömmande.

Nathans judiska historia

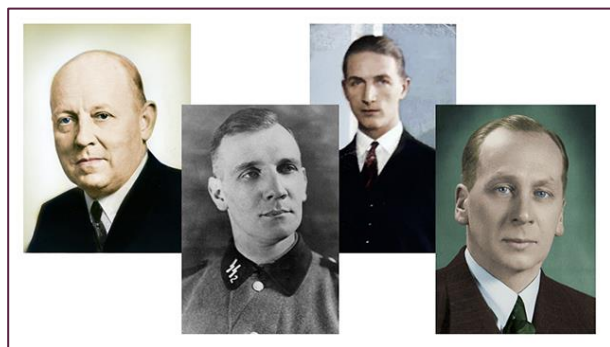
Judarna kom i olika omgångar och från olika platser till Sverige. De allra första kom redan på 1500-talet, många på 1700-talet, en del kom i samband med förintelsen under andra världskriget och polska judar kom på 1960-talet i samband med judeförföljelserna i Polen. Femtonåriga Nathan gräver i sin familjs judiska historia. Han träffar sin farmor och reser tillsammans med sin mamma Eva till hennes morfar som överlevde förintelsen.

Produktionsår: 2018. Speltid: 19 min. Målgrupp: från 10-12 år. Utförande: Strömmande.

Antisemitismens historia

Hatet växer mot judar och förnekelsen av Förintelsen får allt starkare fäste. Vi tittar närmare på de händelser som visar hur antisemitismen fungerar.

Produktionsår: 2018. Speltid: 7 min. Målgrupp: från 13 år. Utförande: Strömmande.

Hitlers dödsdömda svenskar

Sven Norrman, en av flera svenska direktörer i Polen, driver smuggling av bevis från polska motståndsrörelsen i Warsawa till Sverige. Ett av de viktigaste dokumenten är underlaget till BBC när de den 2 juni 1942 tillkännager att över 700 000 judar har förintats i Polen. Filmen börjar i det tyskvänliga Sverige och visar med spelfilmsscener, arkivfilm och vittnesberättelser hur svenskarna bidrog till att världen fick veta vad som pågick under andra världskriget.

Produktionsår: 2018. Speltid: 35 min. Målgrupp: från 13 år. Utförande: Strömmande.

Glöm aldrig detta

Lea "Lorka" Gleitman är en av dem som överlevde koncentrationsläger under andra världskriget. Lorka berättar för en skolklass om sitt liv och om det hon var med om. Under den gripande berättelsen följer vi en svensk skolklass som reser till några döds- och koncentrationsläger i Polen. Vi får vara med om deras upplevelser och höra deras reaktioner...

Produktionsår: 2008. Speltid: 32 min. Målgrupp: från 13 år. Utförande: Strömmande.

Vinklad historia – 1945 - Öppnandet av lägren i Tyskland

Tyskland, april 1945, med bara några veckor kvar av andra världskriget. På västfronten avancerar de allierade och upptäcker läger med krigsfångar och koncentrationsläger med utmärglade människor. I Polen har sovjetiska soldater i juli 1944 upptäckt utplåningslägret Majdanek samt Auschwitz i januari 1945. Dessa

händelser har ännu inte blivit kända av de allierade. Det är först när amerikanerna öppnar Ohrdruf, Buchenwald och Dachau i Tyskland, som omfattningen på nazismens skräckvälde blir känd. För inom några veckor har ett stort antal fotografier och filmer från lägren spridits. Varför spreds bilderna? Dokumentärfilmserien Vinklad historia guidar oss genom kända historiska skeenden från 1900-talet. Den berättar och skärskådar de allra minsta detaljerna och visar filmbilder som tidigare har varit glömda eller censurerade. Greppet att skildra samma händelse utifrån olika filmares material, gör det möjligt att se nya mönster. Centrala händelser från 1900-talet diskuteras utifrån hur olika länder och upphovsmän har skildrat dem. Vad är fakta, och vad är PR?

Produktionsår: 2013. Speltid: 26 min. Målgrupp: från 13 år. Utförande: Strömmande.

Romernas historia 1900-tal – I förintelsens spår

Under andra världskriget kulminerade århundraden av romsk förföljelse. En stor del av Europas romska befolkning dödades av nazistregimen och tusentals romer flydde undan Förintelsen. Trots folkmordet i Tyskland rådde inreseförbud för romer i Sverige. Berith Kalandar berättar om sin mamma Hanna som föddes i

Polen 1931 och hur hon lyckades komma till Sverige trots inreseförbudet. Vi hör också Rita Prigmor berätta om sin uppväxt i Tyskland under Hitlers tid vid makten och hur hon och hennes syster utsattes för Dr Heydes och Josef Mengeles experiment.

Produktionsår: 2016. Speltid: 14 min. Målgrupp: 13-15 år. Utförande: Strömmande.

Fakta om förintelsen

Filmen består av 11 avsnitt som belyser olika delar av Förintelsen. I filmen ställs frågan: Hur kunde det ske? Filmen redogör för nazisternas strävan att identifiera Europas judar, frånta dem deras mänskliga rättigheter, samla dem i ghetton och koncentrationsläger från vilka de senare deporterades till förintelseläger. Filmen tar även upp den antisemitiska propagandan och situationen i Europa under mellankrigstiden. Avslutningsvis skildras fredsslutet och befrielsen av koncentrationslägren och förintelselägren.

Produktionsår: 1998. Speltid: 11x3-13 min. Målgrupp: från 13 år.
Utförande: Strömmande.

Fakta om förintelsen – introduktion

Fakta om förintelsen – Del 1 – Judarnas historia

Fakta om förintelsen – Del 2 – Hitler och antisemitismen

Fakta om förintelsen – Del 3 – Tyskland under mellankrigstiden

Fakta om förintelsen – Del 4 – Nazisterna kommer till makten

Fakta om förintelsen – Del 5 – Nürnberglagarna

Fakta om förintelsen – Del 6 – Kristallnatten

Fakta om förintelsen – Del 7 – Getton i krigets skugga

Fakta om förintelsen – Del 8 – Folkmordet inleds

Fakta om förintelsen – Del 9 – Förintelselögnen

Fakta om förintelsen – Del 10 – Befrielsen av lägren

All rätt i världen – Varför mänskliga rättigheter?

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs 1948 och innehåller trettio artiklar. Efter andra världskrigets folk mord av judar ville man stärka individens rätt och se till att inget liknande kunde hända igen. Vi möter Hédi Fried som överlevde Förintelsen. Hédi berättar om sina upplevelser och varför hon tycker de mänskliga rättigheterna är så viktiga. Christina Ulfsparré från Röda korset berättar om bakgrunden till skapandet av förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Anknyter till artikel 1 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Produktionsår: 2007. Speltid: 4 min. Målgrupp: 13-15 år. Utförande: Strömmande.

Ester och Leon överlevde Förintelsen

Samtal med Ester och Leon Rytz som överlevt andra världskriget och Förintelsen. Här berättar de hur de lyckades överleva trots att de varit på några av de mest ökända koncentrationslägren under andra världskriget. Ester var 12 år när kriget bröt ut 1939. Hon skickades först till gettot i Lodz i Polen och sedan via olika koncentrationsläger tills hon slutligen befriades

och kom till Malmö och sedan till Borås. Leon var också 12 år och bodde i gettot i Warszawa innan han skickades till koncentrationsläger. Han lyckades rymma och anslöt till polska partisaner, men fångades in igen. Tack vare hjälpsamma medmänniskor och överlevnadsstrategier klarade han sig. Ester och Leon möttes i Borås. De bestämde sig för att lämna upplevelserna bakom sig, men ett barnbarn ville veta vad som hänt och fick dem att berätta.

Produktionsår: 2014. Speltid: 110 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: Strömmande.

Barnen som överlevde förintelsen

Hur var det att växa upp i ett Europa som var influerat av nazismen? Här får vi möta olika barns upplevelser av flyktförsök, motstånd och koncentrationsläger under andra världskriget. Engelskt tal – svensk text.

Programmen finns även på romani chib/kaarle, romani chib/arli, meänkieli, finska & nordsamiska.

Produktionsår: 2014. Speltid: 6x5 min. Målgrupp: gymnasiet. Utförande: Strömmande.

Barnen som överlevde förintelsen – Ruth Rogoff

Ruth Rogoff berättar om hur hennes familj flydde från Tyskland till London just innan andra världskriget bröt ut. När familjen steg ur tåget på stationen i London meddelade de engelska myndigheterna att krig hade brutit ut. Ruth understryker i sin historia vikten av att prata med barn om nazismen och hur historien måste föras vidare på ett konstruktivt sätt.

Barnen som överlevde förintelsen – Martin Kapel

Martin Kapels familj blev under andra världskriget deporterad och tillsammans tog de sig till Krakow. Martin skickades därefter med en så kallad kindertransport från Polen till England. Resten av familjen dödades innan de hade möjlighet att följa efter till London. Martin minns flygräderna mot England och pratar om hur det tyska folket kom att anamma nazismen på så kort tid.

Barnen som överlevde förintelsen – Trude Silman

Trude Silman berättar att få i hennes skolklass överlevde andra världskriget. Trude skiljdes från sina föräldrar när de skickade henne till London för att undkomma Förintelsen. I London bodde Trude hos ett tjugotal olika familjer, sina egna föräldrar återsåg hon aldrig. Att Trudes pappa dödades under kriget vet man men vad som hände med Trudes mamma är ännu okänt. Trude berättar om sin längtan efter sin familj och att hon aldrig kommer att sluta leta efter sin mamma.

[Barnen som överlevde förintelsen – Heinz Skyte](#)

Heinz Skyte har tidiga minnen av nazisternas förtryck. Skyte fick plötsligt inte längre umgås med sina skolkamrater eller gå på universitetet. Stora nazistprocessioner drog genom städerna och synagogor sattes i brand. Heinz familj flydde från nazisterna till England där de misstänktes för att vara tyska spioner, trots att de var judar. I sin historia berättar Heinz om överlevnadsinstinkt, tacksamhet och hur svårt det är att stå emot gruppträck.

[Barnen som överlevde förintelsen – Arek Hersch](#)

Arek Hersch har starka minnen av nazismen. Hersch minns tågtransporten till Auschwitz och hur Mengele valde vilka som skulle få leva och vilka som skulle dö i koncentrationslägrets gaskammare. Arek lyckades bli en av dem som skulle komma att överleva. Av hela släkten Hersch som bestod av 21 personer överlevde bara Arek och hans syster. I sin historia berättar Arek om hur det är att förlora sin familj och att det som hände under andra världskriget och nazismen aldrig får upprepas.

[Barnen som överlevde förintelsen – Suzanne Rappaport-Ripton](#)

Suzanne Rappaport-Ripton minns sin barndom i Paris i början av andra världskriget. Suzannes familj togs till fånga och soldaterna skulle även ha tagit Suzanne om inte en granne med list hade räddat hennes liv. Suzanne menar att alla historier om övergrepp, inte bara Förintelsen utan det som har hänt i Syrien och Jugoslavien, måste återberättas. Hon menar att enbart genom att återberätta historien kan vi förhindra att den upprepas.

För gymnasieskolan/vuxenutbildningen finns en mängd program i serien UR Samtiden som handlar om förintelsen. T.ex. serien "Förintelsens överlevande berättar". OBS! kom ihåg att klicka i "visa UR Samtiden" när du söker!!

Du hittar fler temablåd under informationsfliken på www.sli.se/avkarlstad

Har du fler områden du vill ha ett temablåd till – ring eller e-posta oss!

